



Knowledge Integration within the Bachelor of Arts Curriculum in Home Economics,
Faculty of Education, for Academic Services to the Community and Society: A Case
Study of Thepleela Community, Wang Thonglang District, Bangkok

Phopnapahat Thongyaem¹ Warong Purahong² Nathasar Punbua³ Poochit Sawangsook⁴

Thosang Hongkham⁵ Muanpare Rattanasiri⁶ and Chuthaphon Masantiah⁷

Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand

¹Email: phopnapahat.t@rumail.ru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3298-4190>

²Email: warong.p@rumail.ru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-4409-8276>

³Email: nathasar.p@rumail.ru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-9532-2567>

⁴Email: poochit.s@rumail.ru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-8432-4765>

⁵Email: thosang.h@rumail.ru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-4194-224X>

⁶Email: muanpare.r@rumail.ru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-0679-8044b>

⁷Email: chuthaphon.star@rumail.ru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0117-0426>

Received 03/02/2024

Revised 08/02/2024

Accepted 11/02/2024

Abstract

Background and Aims: This study examines the knowledge integration within the Bachelor of Arts curriculum in Home Economics offered by the Faculty of Education, focusing on the impact on academic services to the community and society. The research was conducted in the Thepleela community in Wang Thonglang district, Bangkok. The researcher carried out activities to promote good health and well-being (SDGs 3), which are aligned with the 17 Sustainable Development Goals (SDGs). One important initiative was the “Clean Food & Good Health” program, which demonstrated the preparation of the “Om-Yim Sandwich”. This program incorporated knowledge integration from the Bachelor of Arts curriculum in Home Economics. The research objectives were: (1) to explore the outcomes of knowledge integration within the Bachelor of Arts curriculum in Home Economics on the recipients of academic services in the community and society, and (2) to explore the results of the knowledge integration within the Bachelor of Arts curriculum in Home Economics on the providers of these academic services.

Methodology: In the study, data were collected from 50 community members of Thepleela community using a questionnaire with a 5-point Likert scale with 20 items and analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation. In examining the outcomes of knowledge integration on service providers, data were collected through semi-structured



interviews with three students and six faculty members responsible for the course. The qualitative data were analyzed using content analysis and validated through triangulation.

Results: The research results showed that (1) Overall satisfaction with the knowledge integration within the Bachelor of Arts curriculum in Home Economics among community and social academic service recipients was very high. Specifically, (1) satisfaction with the operational approach was highest and (2) satisfaction with outcomes related to product quality, pricing, and promotion was also highest. (2) The outcomes on academic service providers in terms of instruction showed that six faculty members experienced comprehensive outcomes in three dimensions: cognitive, affective, and psychomotor domains. The three students who participated in the activities also achieved learning outcomes that encompassed these three domains.

Conclusion: In summary, knowledge integration in the Bachelor of Arts curriculum in Home Economics results in positive outcomes for both service recipients, who are community members in Thepleela, and service providers, including faculty members and students in the program.

Keywords: Knowledge Integration; Home Economics; Academic Services



การบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์คณะศึกษาศาสตร์เพื่อ ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม: กรณีศึกษาชุมชนเทพลีลา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร

ภพณภัทร ทองแย้ม¹ วรงค์ ภูระหงษ์² ณธชา พันธบัว³ ภูษิษฐ์ สว่างสุข⁴ ทอแสง หงษ์คำ⁵

เหมือนแพรว รัตนศิริ⁶ จุฑาภรณ์ มาสันติเยะ⁷

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์เพื่อให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม: กรณีศึกษา ชุมชนเทพลีลา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย โดยฐานกิจกรรมที่จัดขึ้น คือ ฐานอาหารดีมีประโยชน์ที่สาคิวิธการทำ “อัมยิ้ม แชนวิช” ซึ่งมีการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม และ (2) ศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

ระเบียบวิธีการวิจัย: ดำเนินการโดยการศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ เก็บข้อมูลจากประชาชนในชุมชนเทพลีลา จำนวน 50 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขณะที่การศึกษาลักษณะของการบูรณาการความรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กับนักศึกษา จำนวน 3 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาจำนวน 6 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการตรวจสอบสามเส้า

ผลการวิจัย: (1) ผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า (1) ผลลัพธ์ด้านรูปแบบการดำเนินงานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และ (2) ผลลัพธ์ด้านผลิตภัณฑ์ ราคาและการส่งเสริมการตลาดมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมพบว่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาจำนวนทั้งสิ้น 6 ท่าน เกิดผลลัพธ์ในด้านการสอนที่ครอบคลุมใน 3 มิติ คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และทักษะพิสัย ขณะที่นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดผลลัพธ์ในด้านการเรียนที่ครอบคลุมใน 3 มิติ คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และทักษะพิสัย

สรุปผล: จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์บรรลุผลลัพธ์ทั้งในส่วนของผู้รับบริการที่เป็นประชาชนในชุมชนเทพลีลา และผู้ให้บริการทั้งอาจารย์และนักศึกษาในหลักสูตร

คำสำคัญ: การบูรณาการความรู้; สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์; บริการวิชาการ

บทนำ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีปณิธานให้คณะเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านการผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพและคุณธรรมนำไปสู่การสร้างสรรค์และรับผิดชอบต่อสังคมได้ โดยมีนโยบายด้านการบริการทางวิชาการและวิชาชีพแก่สังคมที่กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ดังนี้ (1) จัดโครงการบริการทางวิชาการและวิชาชีพแก่สังคมให้มีความหลากหลาย สามารถสนองตอบความต้องการของชุมชนและสังคม และ (2) ให้ความร่วมมือกับชุมชนและสังคมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการแลกเปลี่ยนการให้ความรู้ทางวิชาการระหว่างสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ของภาครัฐและเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง คือ สร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ตลอดจนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการจัดบริการวิชาการแก่สังคมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืน (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2566)

การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นประเด็นที่ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญ โดยองค์การสหประชาชาติได้มีการตั้ง “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable Development Goals หรือ SDGs) ให้เป็นแนวทางการพัฒนาของโลก เพื่อให้ประเทศต่างๆ นำไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จเกิดการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในช่วงระยะเวลา 15 ปี ซึ่งมีผลตั้งตั้งแต่ปี 2558 ไปจนถึงปี 2573 ประกอบด้วย 17 เป้าหมายหลัก ได้แก่ 1) ขจัดความยากจน 2) ขจัดความหิวโหย 3) การส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี 4) การศึกษาที่เท่าเทียม 5) ความเท่าเทียมทางเพศ 6) การจัดการน้ำและสุขาภิบาล 7) พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้ 8) การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ 9) อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน 10) ลดความเหลื่อมล้ำ 11) เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน 12) แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน 13) การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 14) การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล 15) การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก 16) สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก และ 17) ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)

ชุมชนเทพลีลา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนที่มีเขตพื้นที่อยู่ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง หัวหมาก ซึ่งจากการสำรวจความต้องการของชุมชนพบว่า ชุมชนมีความต้องการพัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับการสร้างอาชีพ และกิจกรรมกีฬาและนันทนาการต่าง ๆ เพื่อให้เด็ก วัยรุ่น และสมาชิกทุกช่วงวัยในชุมชนได้หันมาทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และห่างไกลยาเสพติด (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2566)

จากกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีการส่งเสริมการจัดบริการวิชาการแก่สังคมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืน (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2565) และปณิธานของคณะศึกษาศาสตร์ที่มุ่งเป็น แหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2566) ต่างก็มีเป้าหมายที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับองค์การสหประชาชาติซึ่งกำหนด “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs” ทั้งนี้ในการให้บริการแก่ชุมชนในปีงบประมาณ 2567 จึงมุ่งเน้นกรอบ SDGs ร่วมกับความต้องการของชุมชน ใน 6 ด้านจากทั้งหมด 17 ด้าน ในการดำเนินโครงการ ได้แก่ (1) การส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (Good health and well-being; SDGs 3) (2) การศึกษาที่เท่าเทียม (Quality Education; SDGs 4) (3) เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน (Sustainable Cities and Communities; SDGs 11) (4) แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน (Responsible Consumption and Production; SDGs 12) (5) การรับมือการเปลี่ยนแปลง

สภาพภูมิอากาศ (Climate Action; SDGs 13) และ (6) ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Partnerships for the Goals; SDGs 17)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาพบว่า การจัดการบูรณาการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนควรตอบสนองความต้องการของชุมชน (พิมพ์กา ปัญญาใหญ่ และคณะ, 2565) ขณะเดียวกัน โครงการบริการวิชาการแก่สังคมควรต้องมีการบูรณาการความรู้การเรียนการสอน (วราพร กริเทพ, 2563) โดยเนื้อหาของโครงการบริการวิชาการส่วนใหญ่เป็นการให้บริการความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและเทคโนโลยี (ประนอม โอทกานนท์ และพวงผกา คงวัฒนานนท์, 2565; กฤษฎา พุ่มพินและคณะ, 2566) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงขอบเขตในการจัดโครงการบริการวิชาการในอดีตที่ผ่านมาว่ามีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ได้กล่าวมาข้างต้น

จากความสำคัญดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น คณะศึกษาศาสตร์จึงจัดบริการวิชาการแก่สังคมแบบให้เปล่า ในหัวข้อ “พลังแห่งการเรียนรู้สู่ชุมชนที่น่าอยู่” อันจะช่วยส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์ของการเป็นชุมชนเข้มแข็งในเขตวังทองหลาง ตลอดจนสร้างภาคีร่วมนกันระหว่างชุมชนกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อร่วมกันพัฒนาศาสตร์และวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาชุมชน สร้างความสุขและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยประกอบด้วย 5 ฐานกิจกรรม ได้แก่ (1) อาหารดีมีประโยชน์ (Clean food & Good health) (2) สร้างสรรค์งานศิลป์ (3) ภาษาพาเพลิน (4) เฟิร์ม ฟิต ฟิตโรค และ (5) Digital for Life

ฐานกิจกรรมอาหารดีมีประโยชน์ (Clean food & Good health) เป็นฐานกิจกรรมที่มีการสาธิตการทำ “อมยิ้มแซนวิช” ซึ่งเป็นการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนใน 6 กระบวนวิชาในหลักสูตร ได้แก่ (1) วิชาความรู้เกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์ (HEC2010) ได้ให้ความรู้ทางด้านคหกรรมศาสตร์ (อมยิ้มแซนวิช) ไปเผยแพร่ความรู้ต่อชุมชน (2) วิชาการบริหารจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (HEC3016) เพื่อศึกษาความสำคัญ ด้านราคาและการตลาดให้สัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์ (อมยิ้มแซนวิช) (3) วิชาอาหารท้องถิ่น (HEC3217) ได้ให้ความรู้การประยุกต์ใช้ส่วนประกอบของอาหารที่มีในท้องถิ่น มาใช้ในการประกอบอาหาร (4) วิชาโภชนาการประยุกต์ (HEC3220) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการ (อมยิ้มแซนวิช) และปริมาณความต้องการของสารอาหาร (5) วิชาอาหารตะวันตกและนานาชาติ (HEC4208) ได้ให้ความรู้การสาธิตการทำอมยิ้มแซนวิช ส่วนผสม วิธีการทำ การจัดวางองค์ประกอบภายใน อีกทั้งเป็นอาหารว่างที่ทำง่าย ทำได้ด้วยตนเอง รับประทานอิมได้ 1 มื้อ สามารถนำส่วนผสมที่ผู้บริโภคชอบมาประยุกต์ ทำเป็นอมยิ้มแซนวิชในรูปแบบของตนเองได้ และ (6) วิชาการตกแต่งหน้าเค้กและขนม (HEC4311) ได้ให้ความรู้ในการตกแต่งขนมให้มีรูปลักษณ์ที่แตกต่างจากรูปแบบดั้งเดิม ให้มีความสวยงามน่ารับประทาน ดังนั้นจากวัตถุประสงค์ของโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม คณะศึกษาศาสตร์ที่มุ่งให้มีการบูรณาการความรู้จากกระบวนวิชาของแต่ละหลักสูตรในการบริการวิชาการและการวิจัย ตลอดจนมุ่งให้นักศึกษาสามารถบูรณาการบริการวิชาการกับการเรียนได้ ผู้วิจัยในฐานะของอาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะกรรมการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม คณะศึกษาศาสตร์ จึงสนใจที่จะศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการวิชาการและผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม เพื่อให้ได้สารสนเทศอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบของกิจกรรมการบูรณาการในแต่ละรายวิชาในหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม
2. เพื่อศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

การทบทวนวรรณกรรม

สุขภาพที่ดีและความเป็นอยู่ที่ดีตามที่ระบุไว้ในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นตัวแทนของแง่มุมพื้นฐานของความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์และความก้าวหน้าทางสังคม SDG 3 "รับประกันชีวิตที่มีสุขภาพที่ดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนทุกวัย" ตอกย้ำความมุ่งมั่นระดับโลกในการปรับปรุงผลลัพธ์ด้านสุขภาพและจัดการกับความแตกต่างทั่วโลก (United Nations, 2015) เป้าหมายนี้ตระหนักถึงความเชื่อมโยงกันของสุขภาพกับมิติอื่นๆ ของการพัฒนา เช่น การลดความยากจน การศึกษา และการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Frenk et al., 2019) การบรรลุสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีไม่เพียงแต่ปราศจากโรคเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความเป็นอยู่ที่ดีทางร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยเน้นถึงความสำคัญของแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม (World Health Organization [WHO], 2020)

หัวใจสำคัญของ SDG 3 คือหลักการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (UHC) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้แน่ใจว่าบุคคลและชุมชนทั้งหมดสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพที่จำเป็นโดยไม่ต้องทนทุกข์ทรมานทางการเงิน (WHO, 2020) UHC ส่งเสริมความเสมอภาคในการให้การรักษาพยาบาล โดยจัดการกับความแตกต่างในการเข้าถึงโดยพิจารณาจากสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิศาสตร์ เพศ และปัจจัยอื่นๆ (Kutzin et al., 2019) การจัดลำดับความสำคัญของหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ประเทศต่างๆ จะสามารถเสริมสร้างระบบสุขภาพ ส่งเสริมการดูแลป้องกัน และลดภาระของโรคติดต่อและไม่ติดต่อได้ (Ghebreyesus, 2018) นอกจากนี้ การลงทุนใน UHC ยังให้ผลตอบแทนทางสังคมและเศรษฐกิจที่สำคัญ ส่งเสริมการเติบโตอย่างครอบคลุมและการลดความยากจน (Stenberg et al., 2017)

ความพยายามในการส่งเสริมสุขภาพที่ดีและความเป็นอยู่ที่ดีนั้นขยายไปไกลกว่าข้อกำหนดด้านการดูแลสุขภาพเพื่อครอบคลุมปัจจัยกำหนดสุขภาพในวงกว้าง รวมถึงการศึกษา สุขภาพ โภชนาการ และความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Haines et al., 2021) SDG 3 เน้นย้ำถึงความสำคัญของความร่วมมือหลายภาคส่วนและการเชื่อมโยงนโยบายเพื่อจัดการกับปัจจัยที่เชื่อมโยงถึงกันเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพ (UNDP, 2020) ตัวอย่างเช่น มาตรการที่มุ่งเป้าไปที่การศึกษาและการเสริมสร้างพลังอำนาจของสตรี แสดงให้เห็นว่ามีประโยชน์อย่างกว้างขวางสำหรับผลลัพธ์ด้านสุขภาพ เช่น การลดการเสียชีวิตของมารดาและปรับปรุงสุขภาพของเด็ก (Raj et al., 2014) ในทำนองเดียวกัน การลงทุนในน้ำสะอาดและสุขาภิบาลมีส่วนช่วยในการป้องกันโรคที่เกิดจากน้ำและยกระดับความเป็นอยู่โดยรวม (Prüss-Ustün et al., 2019)

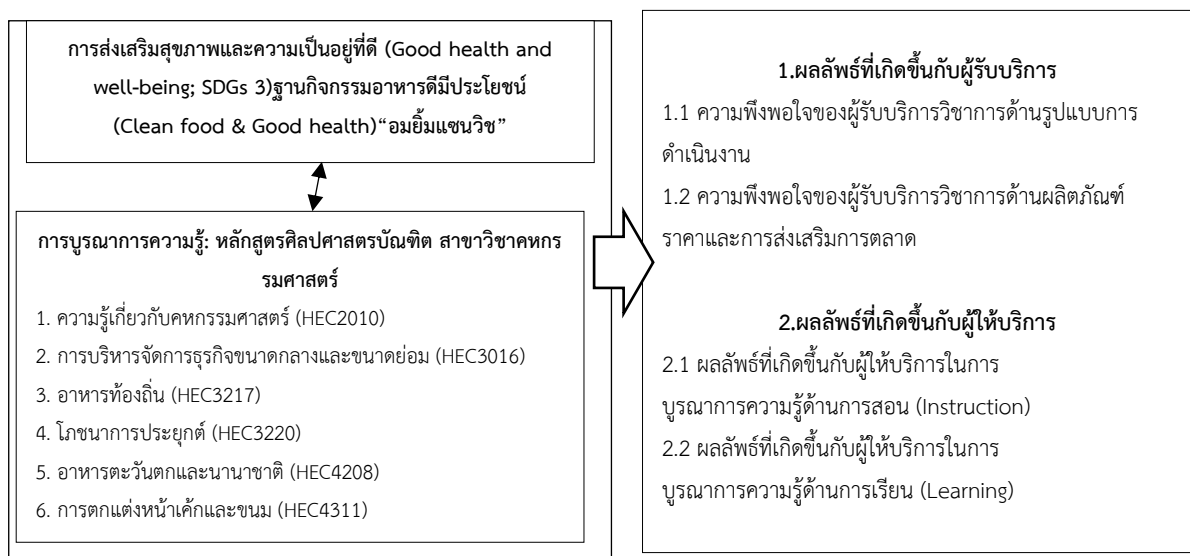
แม้จะมีความก้าวหน้าอย่างมากด้านสุขภาพทั่วโลกในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา แต่ความท้าทายหลายประการยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีรายได้ต่ำและปานกลาง (LMIC) และประชากรชายขอบ (Bhutta et al., 2019) การจัดการกับความไม่เท่าเทียมด้านสุขภาพจำเป็นต้องมีการแทรกแซงที่ปรับให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงบริบททางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนต่างๆ (Marmot et

al., 2020) นอกจากนี้ การพัฒนาสุขภาพที่ดีและความเป็นอยู่ที่ดีจำเป็นต้องมีความมุ่งมั่นที่จะจัดการกับปัจจัยกำหนดเชิงโครงสร้างของสุขภาพ เช่น ความยากจน การเลือกปฏิบัติ และการปกครองที่ไม่เพียงพอ (Sen, 2002) การแก้ปัญหาที่ยั่งยืนจำเป็นต้องมีเจตจำนงทางการเมือง การลงทุนทางการเงิน และการดำเนินการร่วมกันในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ (Gostin et al., 2019)

โดยสรุป การส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีเป็นส่วนสำคัญในการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนและการบรรลุวิสัยทัศน์ของ SDGs ด้วยการจัดลำดับความสำคัญของหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า จัดการกับปัจจัยกำหนดสุขภาพทางสังคม และส่งเสริมความร่วมมือหลายภาคส่วน ประเทศต่างๆ สามารถสร้างความก้าวหน้าที่สำคัญในการปรับปรุงผลลัพธ์ด้านสุขภาพ และลดความแตกต่างด้านสุขภาพทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ความพยายามที่ยั่งยืนเป็นสิ่งจำเป็นในการเอาชนะความท้าทายที่เหลืออยู่ และให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเพลิดเพลินกับมาตรฐานด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (Sachs et al., 2019)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์เพื่อให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม: กรณีศึกษา ชุมชนเทพลีลา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (Good health and well-being; SDGs 3) ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) 17 เป้าหมาย โดยฐานกิจกรรมที่จัดขึ้น คือ ฐานอาหารดีมีประโยชน์ (Clean food & Good health) ที่สาธิตวิธีการทำ “อมยิ้มแซนวิช” ซึ่งมีการบูรณาการความรู้ใน หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ จำนวน 6 กระบวนวิชา ได้แก่ (1) ความรู้เกี่ยวกับ คหกรรมศาสตร์ (HEC2010) (2) การบริหารจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (HEC3016) (3) อาหารท้องถิ่น (HEC3217) (4) โภชนาการประยุกต์ (HEC3220) (5) อาหารตะวันตกและนานาชาติ (HEC4208) และ (6) การตกแต่งหน้าเค้กและขนม (HEC4311) หลังจากการดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับ (1) ผู้รับบริการและ (2) ผู้ให้บริการ โดยในมุมมองของผู้รับบริการประเมินจาก “ความพึงพอใจ” และมุมมองของผู้ให้บริการประเมินจากผลที่เกิดขึ้นในด้านการสอนและการเรียน โดยกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ สรุปได้ดังภาพ 1



แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในการครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Method Research) โดยในการศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมเป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) โดยใช้สถิติบรรยาย และการศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมเป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ มีรายละเอียดดังนี้

1.กลุ่มเป้าหมาย

1.1 การศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในชุมชนเทพลีลาที่เข้าร่วมฐานอาหารดีมีประโยชน์ (Clean food & Good health) จำนวน 50 คน โดยเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนที่เข้าร่วมรับชมการสาธิตการทำอ้มยัมแซนวิชและมีความสมัครใจในการตอบแบบสอบถาม โดยมีภูมิหลังดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนในชุมชนเทพลีลาจำแนกตามเพศ และช่วงอายุ

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	18	36.00
1.2 หญิง	32	64.00
รวม	50	100.0
2. ช่วงอายุ		
2.1 ต่ำกว่า 11 ปี	13	26.00
2.2 อายุ 11 - 20 ปี	13	26.00
2.3 อายุ 21 - 30 ปี	12	24.00
2.4 อายุ 31 - 40 ปี	5	10.00
2.5 อายุ 41 - 50 ปี	5	10.00
2.6 อายุ 60 ปีขึ้นไป	2	4.00
รวม	50	100.00

1.2 การศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม กลุ่มเป้าหมายจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) ผู้ให้บริการในการบูรณาการความรู้ด้านการสอน (Instruction) ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนใน 6 ภาควิชา จำนวน 6 คน และ (2) ผู้ให้บริการในการบูรณาการความรู้ด้านการเรียน (Learning) ได้แก่ นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการสาธิตทำอ้อมยิ้มแซนวิช จำนวน 3 คน

2.เครื่องมือในการวิจัย

2.1 การศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมเป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมฐานกิจกรรมอาหารดีมีประโยชน์ (Clean food & Good health): อ้อมยิ้มแซนวิช” จำแนกออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และช่วงอายุ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมฐานกิจกรรมอาหารดีมีประโยชน์ จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ (1) ความพึงพอใจของผู้ให้บริการวิชาการด้านรูปแบบการดำเนินงาน จำนวน 10 ข้อ และ (2) ความพึงพอใจของผู้ให้บริการวิชาการด้านผลิตภัณฑ์ ราคาและการส่งเสริมการตลาด จำนวน 10 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และข้อคำถาม (IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่า แบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 (2) การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงโดยการวิเคราะห์จากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคพบว่ามีความเที่ยง 0.832

2.2 การศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมเป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยแบบสัมภาษณ์จำแนกเป็น 2 ฉบับ คือ (1) แบบสัมภาษณ์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการในการบูรณาการความรู้ด้านการสอน (Instruction) และ (2) แบบสัมภาษณ์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการในการบูรณาการความรู้ด้านการเรียน (Learning) โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bloom's Taxonomy ใน 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และข้อคำถาม (IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่า แบบสัมภาษณ์มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการจัดฐานกิจกรรมอาหารดีมีประโยชน์ (Clean food & Good health) ที่สาธิตวิธีการทำ“อมยิ้มแซนวิช” ดังภาพ 2



แผนภาพ 2 การดำเนินฐานกิจกรรมการสาธิตการทำอาหาร “อมยิ้มแซนวิช”

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามหลังจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมสาธิตวิธีการทำ“อมยิ้มแซนวิช”
3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการในการบูรณาการความรู้ด้านการสอน (Instruction) และด้านการเรียน (Learning) หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรม

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อนำผลการตอบไต่สวนวิเคราะห์ข้อมูล

4.การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม คือ สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลความหมายความพึงพอใจที่มีต่อผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการตรวจสอบสามเส้า

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จำแนกออกเป็น 2 ประเด็น ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

ผลการศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.51$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า (1) ผลลัพธ์ด้านรูปแบบการดำเนินงานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.53$) และ (2) ผลลัพธ์ด้านผลิตภัณฑ์ ราคาและการส่งเสริมการตลาดมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.49$) โดยผลลัพธ์แต่ละด้านมีผลการศึกษา ดังนี้

ผลลัพธ์ด้านรูปแบบการดำเนินงาน พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรและทีมงาน ($\mu = 4.74$, $\sigma = 0.44$) ซึ่งถือว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ขณะที่รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในอันดับสุดท้าย ได้แก่ อาหารที่สาธิตมีส่วนประกอบที่มีคุณค่าทางอาหาร ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.61$) ซึ่งถือว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ผลลัพธ์ด้านผลิตภัณฑ์ ราคาและการส่งเสริมการตลาด พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ การโฆษณามีส่วนช่วยให้ท่านตัดสินใจซื้อสินค้าได้ง่ายขึ้น ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.42$) ซึ่งถือว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ขณะที่รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในอันดับสุดท้าย ได้แก่ ข้อมูลของอาหาร (หลากหลายโภชนาการ) มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของท่าน ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.54$) ซึ่งถือว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยผลการวิจัยมีรายละเอียดดังตาราง 2



ตาราง 2 ผลการศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

ประเด็นการศึกษา	μ	σ	ผลการประเมิน	ลำดับ
1. ผลลัพธ์ด้านรูปแบบการดำเนินงาน				
1.1 การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรและทีมงาน	4.74	0.44	มากที่สุด	1
1.2 ระยะเวลาในการทำอาหารที่สาธิตมีความเหมาะสม	4.68	0.51	มากที่สุด	2
1.3 อาหารที่สาธิตมีส่วนประกอบที่สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น	4.66	0.52	มากที่สุด	3
1.4 อาหารที่สาธิตมีความสวยงามดูน่ารับประทาน	4.64	0.48	มากที่สุด	4
1.5 อาหารที่สาธิตมีความสะดวกในการประกอบอาหาร	4.64	0.53	มากที่สุด	4
1.6 อาหารที่สาธิตมีความสะดวกในการรับประทาน	4.62	0.57	มากที่สุด	5
1.7 อาหารที่สาธิตสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หลากหลาย	4.60	0.57	มากที่สุด	6
1.8 อาหารที่สาธิตมีความสะอาด ถูกสุขอนามัย	4.54	0.50	มากที่สุด	7
1.9 อาหารที่สาธิตมีปริมาณที่เหมาะสมสำหรับการรับประทาน	4.54	0.54	มากที่สุด	7
1.10 อาหารที่สาธิตมีส่วนประกอบที่มีคุณค่าทางอาหาร	4.50	0.61	มาก	8
รวม	4.62	0.53	มากที่สุด	
2. ผลลัพธ์ด้านผลิตภัณฑ์ ราคาและการส่งเสริมการตลาด				
2.1 การโฆษณามีส่วนช่วยให้ท่านตัดสินใจซื้อสินค้าได้ง่ายขึ้น	4.78	0.42	มากที่สุด	1
2.2 การตั้งชื่ออาหารสาธิตว่า “อมยิ้มแซนวิช” มีความเหมาะสม	4.70	0.46	มากที่สุด	2
2.3 รสชาติของขนมปังและไส้กรอก มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของท่าน	4.68	0.47	มากที่สุด	3
2.4 การให้ส่วนลดหรือของแถมมีผลต่อการตัดสินใจซื้อของท่าน	4.68	0.47	มากที่สุด	3
2.5 อมยิ้มแซนวิชราคาไม้ละ 10 บาท มีความเหมาะสมเมื่อเทียบกับปริมาณ	4.68	0.55	มากที่สุด	3
2.6 อมยิ้มแซนวิชราคาไม้ละ 10 บาท มีความเหมาะสมเมื่อเทียบกับคุณภาพ	4.66	0.52	มากที่สุด	4
2.7 ฉลากแจ้งวันหมดอายุของอาหาร มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของท่าน	4.64	0.53	มากที่สุด	5
2.8 ความสดใหม่ของขนมปังและไส้กรอก มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของท่าน	4.62	0.49	มากที่สุด	6
2.9 ความปลอดภัยของบรรจุภัณฑ์ของอาหารมีผลต่อการตัดสินใจซื้อของท่าน	4.60	0.49	มากที่สุด	7



ประเด็นการศึกษา	μ	σ	ผลการประเมิน	ลำดับ
2.10 ข้อมูลของอาหาร (ฉลากโภชนาการ) มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของท่าน	4.58	0.54	มากที่สุด	8
รวม	4.66	0.49	มากที่สุด	
รวมทั้งหมด	4.64	0.51	มากที่สุด	

2. ผลการศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

ผลการศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม จำแนกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการในการบูรณาการความรู้ด้านการสอน (Instruction) ได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนใน 6 กระบวนวิชา จำนวน 6 คน และ (2) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการในการบูรณาการความรู้ด้านการเรียน (Learning) โดยจากผลเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการสาธิตทำอมยิ้มแซนวิช จำนวน 3 คน พบว่ามีผลการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาจำแนกเป็นผลลัพธ์ใน 3 ด้าน ตามพฤติกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bloom's Taxonomy ได้แก่ พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการในการบูรณาการความรู้ด้านการสอน (Instruction)

ด้านพุทธิพิสัย พบว่า (1) ผู้สอนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้สู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บริการแก่ชุมชน และ (2) ผู้สอนมีความสามารถในการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดบริการวิชาการแก่สังคมแบบให้เปล่าในหัวข้อ “พลังแห่งการเรียนรู้สู่ชุมชนที่น่าอยู่” และความต้องการของชุมชนเทพลีลา

ด้านจิตพิสัย พบว่า (1) ผู้สอนมีการทำงานเป็นทีมร่วมกันระหว่างผู้สอนในแต่ละฐานกิจกรรม และ (2) ผู้สอนมีจิตอาสาในการให้บริการแก่ชุมชน

ด้านทักษะพิสัย พบว่า ผู้สอนมีทักษะการจัดการชั้นเรียนนอกสถานที่

2.2 ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการในการบูรณาการความรู้ด้านการเรียน (Learning)

ด้านพุทธิพิสัย พบว่า (1) ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโภชนาการ อาหารท้องถิ่นอาหารตะวันตกและนานาชาติ (2) ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตกแต่งผลิตภัณฑ์และแนวทางการบริหารจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้ฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จริง

ด้านจิตพิสัย พบว่า (1) ผู้เรียนมีจิตอาสา มีส่วนร่วมการสาธิตการจัดทำอมยิ้มแซนวิช (2) ผู้เรียนมีการทำงานเป็นทีมร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และ (3) ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม

ด้านทักษะพิสัย พบว่า ผู้เรียนมีทักษะการจัดเตรียม และการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม
ดังสรุปได้ในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น	พฤติกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bloom's Taxonomy		
	พุทธิพิสัย (Cognitive Domain)	จิตพิสัย (Affective Domain)	ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)
1. ด้านการสอน (Instruction)	1. ผู้สอนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้สู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อให้บริการแก่ชุมชน 2. ผู้สอนมีความสามารถในการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดบริการวิชาการแก่สังคมแบบให้เปล่าในหัวข้อ “พลังแห่งการเรียนรู้สู่ชุมชนที่น่าอยู่” และความต้องการของชุมชนเทพลילה	1. ผู้สอนมีการทำงานเป็นทีม ร่วมกันระหว่างผู้สอนในแต่ละฐานกิจกรรม 2. ผู้สอนมีจิตอาสาในการให้บริการแก่ชุมชน	ผู้สอนมีทักษะการจัดการชั้นเรียนนอกสถานที่
2. ด้านการเรียนรู้ (Learning)	1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโภชนาการ อาหารท้องถิ่นอาหารตะวันตกและนานาชาติ 2. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตกแต่งผลิตภัณฑ์และแนวทางการบริหารจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้ฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จริง	1. ผู้เรียนมีจิตอาสา มีส่วนร่วมการสาธิตการจัดทำ อมยิ้มแซนวิช 2. ผู้เรียนมีการทำงานเป็นทีม ร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน 3. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม	ผู้เรียนมีทักษะการจัดเตรียม และการใช้วัสดุอุปกรณ์การทำกิจกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปและอภิปรายผลการศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

จากผลการวิจัยที่พบว่าผลลัพธ์ด้านรูปแบบการดำเนินงาน พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรและทีมงานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า บุคลากรผู้ให้บริการคือ อาจารย์และนักศึกษามีความสามารถในการสาธิตและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้รับบริการได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิเดช สุวรรณมณี (2566) ที่พัฒนากลยุทธ์การบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แล้วพบว่า การพัฒนาศักยภาพอาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีสมรรถนะด้านการวิจัยและบริการวิชาการ โดยมีนักศึกษาเป็นส่วนร่วมในกระบวนการจะช่วยให้การจัดการบริการวิชาการที่ประสบความสำเร็จและตอบสนองความต้องการของสังคม เป็นอย่างดี

ขณะที่ผลลัพธ์ด้านผลิตภัณฑ์ ราคาและการส่งเสริมการตลาด พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ การโฆษณามีส่วนช่วยให้ท่านตัดสินใจซื้อสินค้าได้ง่ายขึ้น ซึ่งถือว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า ป้ายประชาสัมพันธ์เมนูอาหารอิมมูโนและ การจัดสถานที่ ช่วยดึงดูดให้ผู้รับบริการที่เป็นประชาชนเข้ามาดูสินค้าและรับฟังการสาธิตวิธีการทำอิมมูโนและ การจัดสถานที่ในการจัดแสดงผลิตภัณฑ์ที่มีความสวยงาม เป็นต้น

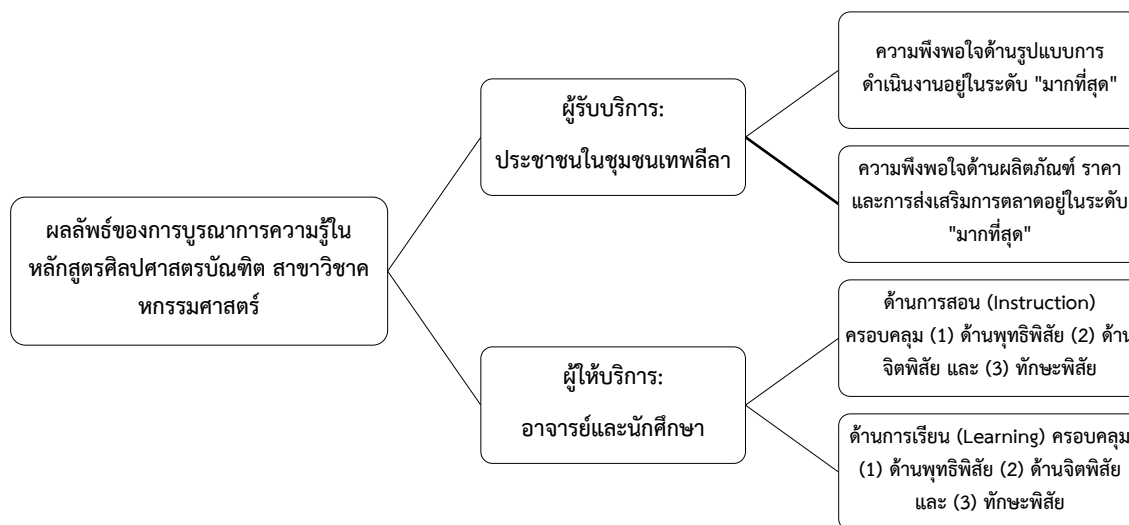
2. สรุปและอภิปรายผลการศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

2.1 ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการในการบูรณาการความรู้ด้านการสอน (Instruction) พบว่า จากผลการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาจำนวนทั้งสิ้น 6 ท่าน เกิดผลลัพธ์ในด้านการสอนที่ครอบคลุมใน 3 มิติ คือ (1) *ด้านพุทธิพิสัย* ได้แก่ ผู้สอนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้สู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บริการแก่ชุมชน รวมถึงการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดบริการวิชาการแก่สังคมและความต้องการของชุมชนเทศบาล สะท้อนให้เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาทางด้านคหกรรมศาสตร์จะสามารถถ่ายทอดความรู้และบูรณาการความรู้ที่ตนมีไปยังผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ronto et al. (2016) ที่พบว่า ผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องอาหารและโภชนาการในหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ และพฤติกรรมในการบริโภคที่ดีตามไปด้วย (2) *ด้านจิตพิสัย* ได้แก่ ผู้สอนมีการทำงานเป็นทีมร่วมกันระหว่างผู้สอนในแต่ละฐานกิจกรรม และมีจิตอาสาในการให้บริการแก่ชุมชน สะท้อนให้เห็นว่า นอกจากผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์คหกรรมแล้ว ผู้สอนยังเกิดความร่วมมือกันระหว่างผู้สอนในหลักสูตรอื่น และความมีจิตอาสาซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของการเป็นผู้ให้บริการวิชาการแก่ชุมชน สอดคล้องกับ Nongna et al. (2021) ที่กล่าวว่า สมรรถนะของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาที่พึงมีประกอบด้วย 1) การสอน 2) การ

วิจัย 3) การบริการวิชาการ และ 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและ (3) ทักษะพิสัย ได้แก่ ผู้สอนมีทักษะการจัดการจัดการชั้นเรียนนอกสถานที่ สะท้อนให้เห็นว่าผู้สอนมีทักษะและความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปแม้ไม่ใช้ในชั้นเรียนที่มหาวิทยาลัย สอดคล้องกับ Kuusisaari et al. (2021) ที่กล่าวว่า ทักษะของอาจารย์ผู้สอนคหกรรมศาสตร์ที่ควรมีในศตวรรษที่ 21 คือ การออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ใช่เพียงแต่การบรรยายแบบทั่วไปแต่ควรมีทักษะในการเลือกใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนให้มีทักษะการคิดขั้นสูง

2.2 ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการในการบูรณาการความรู้ด้านการเรียน (Learning) พบว่า จากผลการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวนทั้งสิ้น 3 คน เกิดผลลัพธ์ในด้านการเรียนที่ครอบคลุมใน 3 มิติ คือ (1) ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโภชนาการ อาหารท้องถิ่นอาหารตะวันตกและนานาชาติ ตลอดจนการตกแต่งผลิตภัณฑ์และแนวทางการบริหารจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้ฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จริง สะท้อนให้เห็นว่า ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชาและโครงการบริการวิชาการที่ได้มีการบูรณาการความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ ทั้ง 6 รายวิชาในหลักสูตร เช่น กระบวนวิชาความรู้เกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์ (HEC2010) และการบริหารจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (HEC3016) เป็นต้น ในการให้บริการความรู้ด้านอาหารและโภชนาการแก่ประชาชนผ่านการสาธิตการทำอาหาร โดยประชาชนผู้เข้ารับชมสามารถเรียนรู้กระบวนการประกอบอาหารอย่างง่ายและนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดเพื่อให้เกิดการสร้างอาชีพในอนาคตได้สอดคล้องกับ Phiri and Kanyati (2023) ที่มีการจัดการเรียนการสอนคหกรรมศาสตร์ในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความและพัฒนาความยั่งยืนของเศรษฐกิจในชุมชน (2) ด้านจิตพิสัย ได้แก่ ผู้เรียนมีจิตอาสา มีส่วนร่วมการสาธิตการจัดทำอ้อมยิ้มแชนวิช ทำงานเป็นทีมร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดยมีความรับผิดชอบในการจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ได้รับคุณภาพของบัณฑิตต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ (3) ทักษะพิสัย ได้แก่ ผู้เรียนมีทักษะการจัดเตรียม และการใช้วัสดุอุปกรณ์การทำกิจกรรม สะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษามีทักษะการบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ซึ่งเป็นผลมาจากการฝึกปฏิบัติการประกอบอาหารเรียนในชั้นเรียนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริงในบริบทของสภาพจริงสอดคล้องกับ Pitisutti and Kaewjaroen (2022) ที่กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ของนักศึกษาในหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการ (Management)

จากผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า การบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์บรรลุผลลัพธ์ทั้งในส่วนของผู้รับบริการที่เป็นประชาชนในชุมชนเทพีลีลา และผู้ให้บริการทั้งอาจารย์และนักศึกษาในหลักสูตร ดังสรุปได้ในภาพ 3



แผนภาพ 3 สรุปผลการศึกษาผลลัพธ์ของการบูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในอันดับสุดท้าย คือ อาหารที่สาธิตมีส่วนประกอบที่มีคุณค่าทางอาหาร ซึ่งมีระดับความพึงพอใจในระดับมาก ขณะที่ประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นในการจัดฐานกิจกรรมครั้งต่อไปอาจพิจารณาการสาธิตการทำเมนูอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วน 5 หมู่ที่สามารถปรุงได้ง่ายและต่อยอดการประกอบอาชีพในอนาคตได้จริง เนื่องจากอมยิ้มแซนวิช เป็นรายการอาหารที่แม้ว่าจะมีสีสัง แต่ดูน่ารับประทานแต่ยังขาดในส่วนของผักและผลไม้ที่ต้องเพิ่มให้เมนูอาหารมีคุณค่าตามหลักทางโภชนาการ

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ให้บริการในการบริการวิชาการทั้งอาจารย์และนักศึกษาที่บูรณาการความรู้ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ อันประกอบด้วย 6 กระบวนวิชาที่มีเนื้อหาจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาหารและโภชนาการ รวมถึงการบริหารจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเกิดผลลัพธ์ครอบคลุมใน 3 มิติ ดังนั้นในการบูรณาการความรู้รายวิชาในหลักสูตรสำหรับการบริการวิชาการครั้งต่อไปอาจเพิ่มรายวิชาในหลักสูตรที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันมาบูรณาการและจัดกิจกรรมร่วมกันในปีการศึกษาถัดไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาความต้องการของชุมชน หรือการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการในชุมชนเทพลีลาจากโครงการบริการวิชาการที่บูรณาการความรู้จากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ หรือหลักสูตรระดับปริญญาตรีในคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อเป็นสารสนเทศในการออกแบบฐานกิจกรรมการบริการวิชาการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา พุ่มพิน, วนัฐพงศ์ เบญจพงศ์ และจุฑาภรณ์ มาสันเทียะ. (2566). การเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในการเรียนรู้ข้อมูลสุขภาพ: กรณีศึกษาชุมชนในเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 14(2), 44-58.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2566). *แผนปฏิบัติราชการ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. Retrieved September 15, 2023, from: http://www.edu.ru.ac.th/images/edu_plan/plan-2566-002.pdf
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2566). *รายงานการประชุมคณะกรรมการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม คณะศึกษาศาสตร์ ครั้งที่ 2/2566*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชุตีเดช สุวรรณณณ. (2566). การพัฒนากลยุทธ์การบริการวิชาการแก่สังคม ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 8(2), 159-179.
- ณัฐพงศ์ ใจซื่อตรง. (2563). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่การแข่งขันทางการตลาด บ้านสมใจ ตำบลใจดี อำเภออุ้มผาง จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 22(2), 121-130.
- ประนอม โอทกานนท์ และพวงผกา คงพัฒนานนท์. (2565). ประสบการณ์การจัดการความรู้ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ: การศึกษาติดตามผลจากเรื่องเล่าของแกนนำกลุ่มสูงอายุ. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 32(1), 112-125.
- พิมพ์ภา ปัญญาใหญ่, เทวพร ศุภรักษ์จินดา และวราภรณ์ สระมัจฉา. (2565). การบูรณาการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน. *วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน*, 28(4), 124-136.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2565). *แผนปฏิบัติราชการ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. Retrieved September 15, 2023, from: http://www.plan.ru.ac.th/database/strategy/data/5year/Plan5year66_70.pdf
- วราพร กรีเทพ. (2563). กระบวนการการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับการบริการวิชาการแก่สังคม. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, 21(2), 143-158.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *Sustainable Development Goals*. Retrieved September 15, 2023, from: <https://sdgs.nesdc.go.th>
- Bhutta, Z. A., Lassi, Z. S., Bergeron, G., Koletzko, B., Salam, R., Diaz, A., & McLean, M. (2019). Delivering an action agenda for nutrition interventions addressing adolescent girls and young women: priorities for implementation and research. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1444(1), 21-33.



- Frenk, J., Gómez-Dantés, O., Moon, S., & From Mexico Commission on Macroeconomics and Health. (2019). From sovereignty to solidarity: a renewed concept of global health for an era of complex interdependence. *The Lancet*, 393(10187), 2591-2594.
- Ghebreyesus, T. A. (2018). All roads lead to universal health coverage. *The Lancet Global Health*, 6(8), e839-e840.
- Gostin, L. O., Friedman, E. A., Buse, K., & Waris, A. (2019). Advancing the right to health—the vital role of law. *American Journal of Public Health*, 109(8), 1092-1095.
- Haines, A., Scheelbeek, P., & Abbasi, K. (2021). Planetary health: a new science for exceptional action. *The BMJ*, 373, n1451.
- Kutzin, J., Sparkes, S. P., & Shaw, P. R. (2019). Can we learn about the quality of health systems from global comparisons of amenable mortality? *Global Health Action*, 12(1), 1668967.
- Kuusisaari, H., Seitamaa-Hakkarainen, P., Autio, M., & Hölttä, M. (2021). The Future of Home Economics Teaching: Teachers' Reflections on 21st Century Competencies. *International Federation for Home Economics*, 14(2), 54-68.
- Marmot, M., Allen, J., Goldblatt, P., Herd, E., & Morrison, J. (2020). *Build Back Fairer: The COVID-19 Marmot Review. The Pandemic, Socioeconomic and Health Inequalities in England*. Institute of Health Equity.
- Nongna, C., Junpeng, P., Hong-ngam, J., Podjana, C., & Tang, K.N. (2021). Creating Core Competencies and Workload-Based Key Outcome Indicators of University Lecturers' Performance Assessment: Functional Analysis. *Journal of Education and Learning*, 10(6), 82-91.
- Phiri, A., & Kanyati, M. (2023). The Impact of Provision of Home Economics Skills at Primary, Secondary and Tertiary Levels for Sustainable Social and Economic Development in Communities: the case of Mufulira District of the Copper Belt Province of Zambia. *International Journal of Humanities Social Sciences and Education*, 10(9), 101-108.
- Pitisutti, P., & Kaewjaroen, T. (2022). Development of Home Economics Entrepreneur Indicators for Undergraduate Students. *Journal of Multidisciplinary in Social Sciences*, 18(1), 37-44.
- Prüss-Ustün, A., Wolf, J., Bartram, J., Clasen, T., Cumming, O., Freeman, M. C., ... & Cairncross, S. (2019). Burden of disease from inadequate water, sanitation, and hygiene for selected adverse health outcomes: An updated analysis with a focus on low-and





- middle-income countries. *International Journal of Hygiene and Environmental Health*, 222(5), 765-777.
- Raj, A., Saggurti, N., Winter, M., Labonte, A., Decker, M. R., Balaiah, D., & Silverman, J. G. (2014). *The effect of maternal child marriage on morbidity and mortality of children under 5 in India: a cross-sectional study of a nationally representative sample*. *The BMJ*, 348, g425.
- Ronto, R., Ball, L., Pendergast, D., & Harris, N. (2016). Food Literacy at Secondary Schools in Australia. *Journal of School Health*, 86(11), 823-831.
- Sachs, J. D., Schmidt-Traub, G., Kroll, C., Lafortune, G., & Fuller, G. (2019). *Sustainable development report 2019: transformative pathways to achieve the sustainable development goals*. Bertelsmann Stiftung and Sustainable Development Solutions Network (SDSN).
- Sen, A. (2002). Why health equity? *Health Economics*, 11(8), 659-666.
- Stenberg, K., Hanssen, O., Edejer, T. T., Bertram, M., Brindley, C., Meshreky, A., & Sheehan, P. (2017). Financing transformative health systems towards achievement of the health sustainable development goals: a model for projected resource needs in 67 low-income and middle-income countries. *The Lancet Global Health*, 5(9), e875-e887.
- United Nations Development Programme [UNDP]. (2020). *Global Human Development Report 2020*. United Nations Development Programme.
- United Nations. (2015). *Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development*. The resolution was adopted by the General Assembly on 25 September 2015. United Nations.

